

Ügyszám: NAIH/2020/7927/2

Dr. Gál András Levente ügyvezető részére

Nemzeti Adatvagyon Ügynökség

Budapest

ugyvezeto@neum.hu

Másolatban kapják:

david.beraczkai@beraczkai.com

kocsis.david@navu.hu

Tisztelt Ügyvezető Úr!

A *nemzeti adatvagyonról szóló kormány-előterjesztés* (a továbbiakban: *Előterjesztés*) 2020. november 4-én rendelkezésemre bocsátott tervezetével kapcsolatos álláspontomról – a véleményezésre rendelkezésre álló szűk időkeretre tekintettel csak a lényeges koncepcionális kérdésekre fókuszálva – az alábbiakban tájékoztatom.

1.) Az *Előterjesztéssel* elérendő szabályozási célt, azaz a nemzeti adatvagyon-gazdálkodás alapvető törvényi kereteinek, feltételrendszerének rögzítését támogatom, az a közadatok vonatkozásában megítélésem szerint azok újrahasznosítását hatékonyan tudja előmozdítani.

Hangsúlyozom azonban, hogy tekintettel arra, hogy a szabályozási tárgykör mind a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogot, mind a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő alapvető jogot érinti, mind a törvényi, mind az annak felhatalmazása alapján a jövőben kialakítandó tartalmú rendeleti szintű szabályozás kidolgozása, valamint annak végrehajtása során különös figyelmet kell fordítani arra, hogy az ezen jogviszonyokat szabályozó alkotmányossági, valamint az Európai Unió jogából fakadó követelmények maradéktalanul érvényesüljenek.

2.) A Tervezet közadatok újrahasznosítására vonatkozó rendelkezései tekintetében így javaslom különösen azt tisztázni, hogy a Tervezet szerinti „nemzeti adatvagyon-gazdálkodó szerv” adatelemző feladatai, továbbá az általa más közadatok felhasználásával előállított – ugyancsak

közzéadásnak minősülő – adatokkal kapcsolatos újrahasznosítási igények kezelése hogyan illeszkedik a vonatkozó uniós előírások és az azokat a magyar jogba átültető törvényi rendelkezések által meghatározott szabályösszességhez.

Ugyanitt arra is felhívom a figyelmet, hogy a „nemzeti adatvagyon-gazdálkodó szerv” mint közfeladatot ellátó szerv által előállított adatok *közérdekű adatoknak* (egyes esetekben *közérdekből nyilvános adatnak*) fognak minősülni, így azok megismerésére a hatályos szabályok melletti feltételekkel kerülhet sor.

3.) A személyes adatok tekintetében az Előterjesztéssel kapcsolatos koncepcionális észrevételem, hogy az Előterjesztésben foglalt törvénytervezet (a továbbiakban: Tervezet) 2. alcímében foglalt, „álnevesítésen alapuló adatfeldolgozás és adatelemzés” kizárólag olyan *normatív feltételrendszer* és azon alapuló *műszaki megvalósítás* útján történhet, amely **kizárja azt**, hogy a Tervezet szerinti „együtműködő szerv” – amely a személyes adatok kezelésére a hatályos szabályok szerint jogosult – kívül, **más szerv vagy személy** (így különösen a „kulcsszolgáltató szervezet”, valamint a „nemzeti adatvagyon-gazdálkodó szervezet”) az álnevesített adatokat **azonosított vagy azonosítható természetes személyhez kösse**. Megítélésem szerint ezt a jelenlegi normaszöveg-tervezet nem elégséges mértékben biztosítja.

Ezen követelmény teljesítéséhez tehát minimálisan az szükséges, hogy a Tervezet szerinti „kulcsszolgáltató szervezet” se az „együtműködő szerv” által kezelt személyes adatokat, se a „nemzeti adatvagyon-gazdálkodó szerv” részére rendelkezésre bocsátott adatokat ne ismerhesse meg, azokkal adatkezelési műveleteket ne végezhesen, ugyanakkor biztosítsa annak eszközeit, hogy a Tervezet szerinti álnevesítést az együtműködő szerv maga végezze el.

Ha ez a garanciális elem nem biztosítható, az álláspontom szerint azzal a kockázattal járna, hogy a Magyarország joghatósága alatt álló *bármely* azonosított vagy azonosítható természetes személy, *bármely* közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő személyes adata, *bármely más ilyen adattal* összekapcsolhatóvá válna és ezzel e természetes személy tekintetében tetszőleges szempontok szerinti *személyiségprofil* kialakítása válna lehetségessé. Ez pedig amellet, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján is **alaptörvény-ellenes helyzetet teremtene** (vö. pl. személyiségprofil kialakításának tilalma, osztott információs rendszerek követelménye), az általános adatvédelmi rendelet (a továbbiakban: GDPR) 5. cikkében foglalt alapvető követelményekbe, így az **uniós jogba is ütközne**, emellett véleményem szerint jelentős mértékű **nemzetbiztonsági kockázattal** is járna.

4.) Ahhoz azonban, hogy a „nemzeti adatvagyon-gazdálkodó szerv” az Előterjesztés szerinti célokat meg tudja valósítani, álláspontom szerint az nem szükséges, hogy az „együtműködő szerv” által részére továbbított adatokat azonosított vagy azonosítható természetes személyhez kösse, az azonban vélelmezhetően igen, hogy az adatelemzésekhez felhasznált különböző adatbázisok adatai összekapcsolhatóak legyenek.

Ebből fakadóan – ha az Előterjesztés szerint a nemzeti adatvagyon-gazdálkodó szerv nem anonim, hanem álnevesített (pszudonim) adatok kezelésével látja el feladatait, az általános **adatvédelmi rendelet szerint ezen adatok tekintetében adatkezelő lesz**, így az adatkezelői minőségből fakadó kötelezettségek terhelik és jogok illetik meg. Az **álnevesített adatok** ugyanis – az anonim adatokkal szemben – a GDPR 4. cikk 5. pontjában foglaltak alapján egyértelműen **személyes adatnak** minősülnek.

5.) Itt jegyzem meg – utalva az előzőekben kifejtett koncepcionális észrevételekre is – hogy ezen kötelezettségek tekintetében kiemelt jelentőséggel bír az *adatvédelmi hatásvizsgálat* jogintézménye, amely kötelezettség az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 25/G. § (6)

bekezdése alapján a **jogszabály előkészítőjét terheli**, így ezt legkésőbb az Előterjesztés közigazgatási egyeztetésre bocsátását megelőzően szükséges elvégezni és annak eredményei függvényében az **előzetes konzultációt** lefolytatni.

6.) A jogalkotót (jogszabály-előkészítőt) terhelő további kötelezettség az **Infotv. 5. § (3) bekezdésében foglalt, a személyes adatok kezelésével kapcsolatos alapvető feltételek** törvényi rögzítése is, ezen feltételekkel a „nemzeti adatvagyon-gazdálkodó szerv” adatkezelési műveletei vonatkozásában a Tervezet kiegészítését tartom szükségesnek.

7.) A Tervezet 2. §-ában foglalt **értelmező rendelkezésekkel** kapcsolatban jelzem, hogy azon terminusokat, amelyek értelmezési tartományát más hatályos jogi norma tartalmazza, nem szükséges és lehetséges megismételni a Tervezetben (pl. „álnevesítés”). Ha a hivatkozás valamely okból mégis mellőzhető, azt ezen más jogi norma szabályára történő merev hivatkozással indokolt értelmezni.

Ha pedig egy már a hatályos jog alapján alkalmazott terminust hatályos jogi norma már rögzített értelmezéssel kapcsol össze, attól eltérő tartalmú megfogalmazást nem tartok lehetségesnek. Ez utóbbit különösen aggályosnak tartom az „adatfeldolgozás” vonatkozásában [Tervezet 2. § (1) bekezdés e) pont], az ugyanis konkurál az Infotv. 3. § 17. pontjában már rögzített, és az uniós joghoz illeszkedő fogalom meghatározással. Ennek feloldására megoldás lehet a tervezett normatartalmat egy másik, még nem foglalt terminushoz kötni.

8.) Végül jelzem, hogy ha az előterjesztői cél az, hogy az Előterjesztés alapján kidolgozott törvényjavaslat az Országgyűléshez még az idei évben benyújtásra kerüljön, megfontolandónak tartom azt, hogy az Előterjesztés kizárólag a közadatok újrahasznosításával, valamint nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelmével kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza.

Az előzőekben kifejtettek alapján ugyanis az Előterjesztés azon elemeivel kapcsolatban, amelyek a tervezett módon **személyes adatoknak a lehető legszélesebb körben történő kezelését eredményezik** (pl. Tervezet 2. alcím), még számos **jelentős és alapvető kérdés tisztázásra szorul**, a személyes adatok kezelésével kapcsolatos normatív és műszaki feltételrendszer vonatkozásában pedig **további előkészítés látszik mellőzhetőnek**.

Budapest, 2020. november 6.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár